
Fodor István Ferenc

KERTBARÁT (EGÉSZEN) KISLEXIKON

A honismereti és a pávaköri mozgalom után a Kádár-kor egyik legjelentősebb kulturális mozgalma, mely korábbi Kert-Magyarországos gyökerekre épült. „A kiskertmozgalom megállíthatatlan lett, országosan elterjedt, miután a Hazafias Népfrent is felkarolta azt. A mozgalom egyik legjelentősebb hatása az volt, hogy megjött a városi lakosok kedve és bizalma a kertműveléshez. A kertbarát mozgalom másik induló ágán a szaktanfolyamot végzett, ezüstkalászos gazdák továbbképzésére szintén az 1960-as években kertészeti szakkörök alakultak, majd fokozatosan kertbarát körök és klubok. A kertbarát mozgalom legalizálódásának fő állomásai az 1963-ban Gyulán megtartott első országos tanácskozás, majd 1970-ben Pomázon megalakult – négy kertbarát kör kezdeményezésére – a Kertbarátok Országos Szövetsége.” – írta Soós Pál művelődéspolitikológus 2009-ben megjelent tanulmányában. Harmadikként ennek a mozgalomnak a járszági vezetőit gyűjtöttük egy csokorba. Annyi megállapítható, hogy ezeknek a személyeknek az adatai sokkal nehezebben elérhetők, mint a korábbi két mozgaloméi. Ez talán összefügghetett azzal is, hogy a tsz-esítés időszakában, - amikor gazdakörök sem működtek – gyanakvással méregették ezt a kezdeményezést. Ettől függetlenül a 18 járszági településből 7 helyen 8 kör működött, illetve működik ma is.

ÁDÁM László (Jászsalsószentgyörgy, 1946-), agrármérnök, a jászalsószentgyörgyi kertbarát kör vezetője 2002 óta, az elődje által megkezdett formát folytatva.
BESZTERI József (Jászberény, 1912 – Jászberény, 1989), zöldség-gyümölcs kertész, a jászberényi Jász Kertbarát Klub alapító tagja, s első vezetője 1973-tól 1985-ig.
BÓDIS Ferenc (Jászárokszállás, 1936 -), ügyvezető igazgató, nyugdíjas, a jászárokszállási kertbarát kör vezetője 1998-2008 között.
BODONYI József (Felsőszentiván, 1904- Eger, 2000) tanár, a Jászapátin 1959-től egy évtizeden át működő kertbarát kör vezetője.
DRAPOS Béláné (Jászárokszállás, 1936 -), védőnő, igazgatásszervező, nyugdíjas, jelenleg alpolgármester, a jászárokszállási kertbarát kör vezetője 2008-tól.
FICZEK Sándor (Jászárokszállás, 1909 – Jászárokszállás, 1997), kertész, a jászárokszállási kertbarát kör alapító vezetője 1975-1976-ban.
GULYÁS Miklós (Tiszakürt, 1941 – Jászberény, 2012), technikus, korábban a martfői Tisza Cipőgyár dolgozója, majd Jászberénybe került a Cipőipari Vállalathoz, s onnan ment nyugdíjba. Az ottani Jász Kertbarát Klub vezetője 1995-től haláláig – 2012-ig.
GYÖRGYEI József (Hatvan, 1945-) az 1970-es években alakult jászalsószentgyörgyi kertbarát kör alapító elnöke. 2002-ig vezette a kört; hobby földön gazdálkodtak, előadásokat tartottak, szakmai kirándulásokat szerveztek.

KATONA Ernő (Hajdúszoboszló, 1927- Jászkisér,1993), a vízmű társulás elnöke, majd nyugdíjasa, a jászkiséri kertbarát kör vezetője 1985-1992 között.

Betegsége miatt lemondott, de tiszteletbeli elnök maradt haláláig.

KISS Istvánné (Jászszentandrás, 1939-) könyvtáros, a jászszentandrás kertbarát kör vezetője 1985-től 1995-ig – egész működése alatt.

KUSZTOR Sándor (Ócsa, 1939-Jászkisér, 2007), a jászkiséri kertbarát kör vezetője 2003-2007 között – haláláig.

LÁDI András (Jászkisér, 1942-), nyugdíjasként lett a korábbi jászkiséri – Kis-Ér kertbarát kör vezetője a szétválás után 2007-től.

LUKÁCS Gábor (Földes, 1927-), alezredes, hivatásos katona, a jászberényi egészségügyi-bázis vezetője volt. Nyugdíjasként a jászberényi Jász Kertbarát Klub vezetője 1985-től 1995-ig.

LUKÁCSI István (Jászfákóhalma, 1902-Jászfákóhalma, 1976), pedagógus, a Hazafias Népfront községi elnöke, a jászfákóhalmi kertbarát kör alapító vezetője.

NAGY Dezsőné Nagy Magdolna (Jászfákóhalma, 1951-) növénytermesztő technikus, a jászfákóhalmi Jákó Kertbarát Kör negyedik vezetője 1998-tól. 2010-től a Jász-Nagykun-Szolnok megyei Kistermelők Egyesületének alelnöke is.

NAGY Ignác (Jászárokszállás, 1933-Jászárokszállás, 1998), kőműves, a jászárokszállási kertbarát kör vezetője haláláig, 1977-1998 között.

SAS István (Jászberény, 1953-) népművelő, korábban közel négy évtizeden át a jászberényi Déryné Művelődési Központ munkatársa, 1993-tól igazgatója, a Jász Kertbarát Klub 2012-ben megválasztott vezetője.

SZAKÁLNÉ TORMA Eszter (Jászkisér, 1956-), könyvtáros, a jászkiséri Kertkultúra Egyesület vezetője 2007-től, mely a korábbi kertbarát körből vált ki és alakult bejegyzett szervezetté.

TORMA András (Jászkisér, 1950-Jászkisér, 2003), népművelési előadó, a jászkiséri kertbarát kör vezetője 1993-2003 között.

TÓTH Andorné Farkas Mária (Jászfákóhalma, 1909-Jászfákóhalma, 1995), pedagógus, a jászfákóhalmi kertbarát kör második vezetője 1977-1987 között.

VÁMOS László (Jászberény, 1950-Jászfákóhalma, 2000) agrármérnök, a jászfákóhalmi kertbarát kör – az ő idejében vette fel a Jákó nevet - harmadik vezetője 1988-1998 között. Betegsége miatt lemondott, majd meghalt. A tévéből ismert Bálint gazda önéletrajzi kötetének egyik fejezetét neki szenteli, aki rendszeres vendége volt abban az időben a körnek.

Kiegészítés

a honismereti (egészen)kis lexikonhoz

(A 2010-es évkönyvünkben összeállított anyag – mint azt jeleztük is - állandóan bővül. Most annak a néhány kutatónak az anyagát pótoljuk, akik abból vagy kimaradtak, vagy azóta kerültek be a csapatba.)

DÁVID Sándor (Jászszentandrás, 1942-) asztalos, népi iparművész, jászkapitány, 2011 óta Jászszentandrást képviseli a Jázsági Honismereti Egyletben.

FÖLDI József (Jászárokszállás, 1946-) nyugdíjas közgazdász, helytörténész. Kutatta a helyi tűzoltóság és a Csörsz-árok történetét, nemrégiben jelent meg több évtizedes gyűjtésének eredményeként „A jászárokszállási beszéd” című nagy formátumú műve.

GAZDAG Tibor (Jászberény, 1980-) tanár, 2011-től Jászladányt képviseli a Jázsági Honismereti Egyletben.

KALCSÓ Jenő (Jászárokszállás, 1953-) 2012 óta Jászdózsát képviseli a Jázsági Honismereti Egyletben.

LÓCZI Miklósné (Jászberény, 1960-) köztisztviselő, 2011 óta Jásziványt képviseli a Jázsági Honismereti Egyletben.

MARTON Rita (Szolnok, 1964-) a nemrég megalakult Jászsószentgyörgyi Helytörténeti Kör titkára, egyik főszerzője.

MÉNKŰ János (Jászberény, 1965-) népművelő, helytörténész. 2011 óta Jászfelső-szentgyörgyöt képviseli a Jázsági Honismereti Egyletben.

MIZSEI BÉLÁNÉ (Jászladány, 1926- Szolnok, 2005) tanár, az 1960-as években honismereti szakkört vezetett a jászladányi iskolában.

SIMON Károly (Szolnok, 1960-) „tösgyökeres szentgyörgyi”, a Jászsószentgyörgyi Helytörténeti Kör vezetője, a Jázsági Hagyományörző Egylet tagja.

SUGÁRNÉ KONCSEK Aranka (Jászberény, 1918-) nyugdíjas egészségügyi dolgozó, helytörténeti kutató. Több cikke és önálló kötete jelent meg főleg jászberényi és egyéb jázsági témákban. Kiemelkedő a több kiadást megért jázsági arcképcsarnoka.